

7/10.02.02/2024

201 § Alapitkän aurinkopuiston osayleiskaava

Eriävä mielipide:

Esitän eriävän mielipiteeni Lapinlahden kunnanhallituksen päätökseen hyväksyä Alapitkän aurinkovoimateollisuusalueen osayleiskaavaehdotus seuraavin perustein:

Viite: Hylkäysehdotus 201 § Alapitkän aurinkopuiston osayleiskaava.

PÄÄTÖSESITYS

Kunnanhallitus hylkää 18.8.2025 päivätyn Alapitkän aurinkovoimaosayleiskaavaehdotuksen ja selostuksen liitteineen, sekä 20.9.2025 päivätyn osallisuus- ja arviointisuunnitelman.

ESITÄN, ETTÄ KUNNANHALLITUS HYLKÄÄ 201 § ALAPITKÄN AURINKOPUISTON OSAYLEISKAAVAN. PERUSTELEN HYLKÄYSEHDOTUSTA SEURAAVASTI.

Lapinlahden kuntalainen ykköseksi – perustelut ja ehdotukset Lapinlahden energiahankkeisiin

Kunnan toiminnan ja päätöksenteon tulee perustua siihen, että kunta on olemassa kuntalaisia varten. Tämä periaate on kirjattu sekä perustuslakiin että kuntalakiin:

- **Suomen perustuslain 2 §:** Julkisen vallan käytön tulee perustua kansanvaltaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen.
- **Perustuslain 15 §:** Jokaisen omaisuus on turvattu. Monen kuntalaisen ja kesäasukkaan omaisuus on muuttumassa ilman reilua korvausta arvottomaksi aurinkovoimateollisuusalueen vuoksi. Minä en ainakaan voi olla tekemässä sellaista eri arvoistavaa päätöstä kunnan asukkaille.
https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:t%C3%A4ysi_korvaus/laajempi_kuvaus
- **Kuntalaki 1 §:** Kunnan asukkailla on itsehallinto, ja kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa.

Näiden lakien perusteella **kuntalaisen asemaa ei voi ohittaa**, kun suunnitellaan merkittäviä hankkeita, kuten teollisen mittakaavan aurinkovoimaloita.

Ennen päätöksentekoa Lapinlahden kunnassa tulisi:

1. **Laatia energiahankestrategia osallistavasti** yhdessä kuntalaisten kanssa. Tämä lisää läpinäkyvyyttä ja antaa asukkaille aidosti mahdollisuuden vaikuttaa.
2. **Arvioida hankkeiden eettisyys:** Onko hanke oikeudenmukainen maanomistajille ja asukkaille?
3. **Varmistaa kuntalaisten tasa-arvoinen kohtelu:** Kaikilla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet osallistua ja saada tietoa.
4. **Selvittää korvaukset ja kompensatiot:** Miten maanomistajille ja lähiasukkaille hyvitetään hankkeesta aiheutuvat negatiiviset vaikutukset?

5. **Huolehtia kunnan vetovoimasta asuinkuntana:** Kaikkien kuntalaisten – lasten, nuorten, aikuisten ja ikäihmisten – näkökulmat huomioidaan. Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö varmistetaan nykyisille asukkaille, paluumuuttajille, uusille kuntalaisille ja monipaikkaisille, jotta jokainen voi kokea aitoa osallisuutta, hyvinvointia ja turvallisuutta elämän eri vaiheissa.
6. **Turvata pellot ja huoltovarmuus:** Pellot aktiiviviljelijöiden käyttöön, ei pelkästään energiayhtiöiden tarpeisiin.

Muita näkökulmia:

- **Asumisterveys ja ympäristövaikutukset:** Esim. Asumisterveysasetuksen noudattaminen. Havainto [Alapitkän aurinkopuiston oyk, palauteraportti 18.8.2025.pdf](#) :

Sivu 5(50) *"Itä-Suomen aluehallintovirasto on tiedustellut lausuntopyyntönsä saavuttua kunnan terveydensuojeluviranomaiselta (Siilinjärven kunnan ympäristöterveyspalvelut) ovatko he tietoisia hankkeesta ja heidän aikomuksistaan jättää asiassa lausuntonsa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen ei tuolloin ollut tietoinen hankkeesta tai lausuntopyyntöstä. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista (sosiaaliset vaikutukset sekä terveyteen kohdistuvat vaikutukset) tulisi ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä vastata asiantuntijoiden, joilla on kyseisiltä aloilta erityisasiantuntemusta. **Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan etenkin ympäristöterveyteen sekä terveydensuojelulaissa tarkoitettujen terveyshaittojen arviointiin liittyvää erikoisosaamista on yleisesti hyödynnetty liian vähän.** Tämän alan erityisasiantuntijuuden lisääminen valmistelussa ja suunnittelussa on aluehallintoviraston mielestä suositeltavaa. Lisäksi aluehallintovirasto pyytää kiinnittämään huomiota **sosiaalisten vaikutusten arvioinnin erityislaatuuteen** (osana ihmisiin vaikuttavia tekijöitä). Myös yhteisvaikutusten arviointi on nykyisen kaltaisen hankekehityksen näkökulmasta ensiarvoisen tärkeä ja aluehallintoviraston mielestä **erityistä asiantuntijuutta vaativa arvioinnin ala, jossa tulee ymmärtää laajoja kokonaisuuksia** sekä niiden välisiä vuorovaikutussuhteita. **Yhteisvaikutusten arviointiin toivotaan laajaa, kokonaisvaltaista sekä vahvaa asiantuntijuutta.**"*

Sivu 25(50) Herää kysymys, kuinka huolellisesti Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut on perehtynyt Alapitkän aurinkopuiston osayleiskaavan Palauteraportti 18.8.2025 -dokumenttiin, sillä lausuu seuraavaa: *"Siilinjärven terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeella ei merkittäviä terveysvaikutuksia. Terveydensuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa Alapitkän Aurinkopuiston osayleiskaavan kaavaluonnoksesta."*

- **Kilpailutus ja reunaehdot:** Aurinkovoimateollisuushankeyritykset tulee kilpailuttaa, ja kunnan tulee asettaa **yrityksille selkeät reunaehdot** ja **askelmerkit**, jotka takaavat, että **kuntalaisia** kohdellaan **reilusti**. Kunnan tulee arvioida hankkeet eri näkökulmista mm. maaseutuvaikutusten arviointi, lapsivaikutusten arviointi.
- **Lapinlahden kunnan ei pidä sallia** sellaisten **yritysten** toiminta kuntansa alueella, joiden **toiminta ei ole eettisesti** kestäväällä pohjalla.
- **Läpinäkyvyys ja vaikuttamisen mahdollisuus:** Kuntalaisilla tulee olla aito mahdollisuus vaikuttaa hankkeisiin. Näennäisdemokratiaan ei pidä sortua.

Lapinlahdella, 22.9.2025

Kaisa Paldanius

kunnanvaltuutettu, kunnanhallituksen jäsen, kaavatoimikunnan jäsen